

praznični dnevi, dnevi duhovnega veselja; imeli smo sv. misijon. Obhajali so ga trije č. oo. iz slavne družbe Jezusove. Vsak dan ste bili dve slovenski pridigi, in da bi bilo tudi Nemcem ustrezno, ena nemška na dan. Vreme je bilo deževno, na polji delati ni bilo mogoče, delo v goricah pa že končano, tem leži se je ljudstvo sv. misijona udeležilo; slabi in daljni poti ga niso nikakor zadrževali, bilo je ljudi, da se je vse trlo. Kazalo je ljudstvo čudno strpljivost, še na večer ob 8. so pristopali k sv. obhajilu. Beseda slavnih govornikov je gotovo genila vsakega, marsiktero trdo srce se je omehčilo, marsikteri odvalil velik kamen, ki je težil njegovo vest in zdaj s hvaležnim srcem pravi: „Srečni in zlati čas svetega misijona, o da smo čakali tudi ga mi“. Zato pa hvala č. gg. misijonarjem! Hvala pred vsem pa č. g. župniku, ki so nam v teku enega leta že drugokrat pripravili tako duhovno veselje, in se ne bojijo ne truda ne stroškov, kjer gre za zveličanje duš! Dal Bog, da sv. misijon obrodi obilo zaželenega sadu. —

Iz Solčave. Gledé na majhno število duš v Solčavi smo imeli mesenca aprila veliko bolnikov in mrličev! Zvonovi so kaj milo peli in še pojo, ko pogosto duhovnika k bolnikom spremljajo, še gosteje pa in tužno pojo za duše rajnih, temveč, ker je tukaj navada, da se vsakemu mrliču, dokler je na mrtvaškem odru, najmanje trikrat zvoni. Koze ali osepnice namreč po celem fari otroke, pa tudi nekatere odrasčene, silno trpinčijo in morijo. Redka, redka je hiša, kjer bi ne imeli, ali kjer bi ne bili uže imeli bolnikov. V malih tednih jih je tukaj za osepnice 18 pomrlo! In vedno še vnovič zbolevajo. Sicer lepi in veseli prvi maj je pri nas bil ne samo zavoljo mrzlega vremena neprijeten, a tudi zategadelj tužen, ker ta dan smo tri za koze umrle pokopali, kar se v tri in trideset letih mojega tukajšnjega duhov. pastirstva na en dan še nikedar ni pripetilo! Koze so bolezen, katera kot kaka oseba skrivno od kraja do kraja, od hiše do hiše potuje. Tu sem so prišle čez planine iz Železne Kaple potem, ko so tam že neki čez 50 ljudi pomorile; prikazujejo se zdaj vnovič v naši drugi sosednji fari st. Jakoba v Koprivnem na Koroškem; tudi tam je nekaj otrok na tej bolezni pred tednom pomrlo. Lučkej fari, uni kraj naše „Igle“, je dosehdob ta bolezen še popolnoma prizanašala, toda bati se je, da bo kmalu tudi tam. Je došla čez visoke planine, bo pridrla tudi čez tesno „Iglo“; na vrata že trka, saj pri dveh naših poslednjih kmetih pred „Iglo“ ravno zdaj nekaj oseb, in sicer bolj odrasčenih, napada. Pred nekim časom, ko pri nas koz še ni bilo, je dragi „Gosp.“ iz „Vuharja“ povedal kaj ljubeznjivo in tolažljivo obnašanje tamošnjega zdravnika do bolnikov z enako boleznijo! — toda pri nas je drugače, — od nobene strani se nikdo ne zmeni — ne za bolnike, ne za njih stanje!

J. Jane, župnik.

Politični ogled.

Astrijske dežele. Svitli cesar in cesarica sta se odpeljala v Budimpešt, kder sta bila navdušeno sprejeta. Cesarjevič Rudolf pa se je odpeljal na Španjko, obiskovat mladega kralja vdovca, ki namisli snubiti avstrijsko princesinjo Kristino. — V državnem zboru so nekateri poslanci hudo grajali ministre, zakaj nič ne storijo za povzdigo kmetijstva ter zlasti temu nalagajo neznosljivih bremen. Ministri so odgovarjali prav čudno. Tako je minister grof Mansfeld rekel, „da ni treba postaviti zoper ponarejevanje vina, ker boljših vin nihče ne ponareja, ampak le bolj slaba vina“. Tako tedaj, bolj ubožni ljudje, ki ne pijejo dragih vin, ker jih nimajo za čim kupiti, bi se morali še dalje goljufati dati?! Poslanec Proskovec je vprašal, zakaj Bismark brani „friško“ meso prevažati na Francosko? Odgovora še ni. Češki vodja dr. Rieger se pogovarja s Herbstom, da bi se Čehove porazumili doma z Nemci. V državni zbor pa Čehi bržčas zopet ne bodo šli, ker jim minister grof Taaffe ničesar obečati neče, marveč strogo tirja, naj se brezpogojno podvržejo državnemu zboru, t. j. ustavovernim Nemcem. Konservativni Nemci trdno napredujejo; v Lincu so pri volitvah za mesto zmagali v 1. razredu, celo škof in vsi kanoniki so šli volit, boleni mestjani so se dali v postelji zanesti na volišče. Štajerski konservativci tirjajo: vera in šola se morate zopet tesno združiti, Sletno šolanje se naj skrči na 6 let, nedeljske šole zopet upegljajo, šolski stroški znižajo in pravičnejše razdelé. Tudi na Koroškem so konservativci prav marljivi in sklicujejo shode katoliških mož. Slovenci pak se ondi malo, malo gibljejo. V Trstu ni pomagala nič zmaga Slovencev v okolici, mesto je izvolilo preveč nezanesljivih domoljubov (?) in tako je prejšnji lahonski župan Angelis s 29 glasovi proti 25 bil zopet izvoljen. Trst je torej v lahonskih kremplih. Ogorski državni zbor je sprejel postavbo, vsled katere se bo moralo vse učiteljstvo in šolska mladež učiti magjarskega jezika. Železnica v Bosni je dodelana do Zenice. Proti Turškemu so potegnili colninski kordon tako, da bo se od vvažanega blaga pobirala coluina. Vojna ladija „Helgoland“ je odposlana v Avstralijo, kder pripravljajo svetovno razstavo.

Vnanje države. Slovani imajo sedaj 4 slovanske države: Rusijo, Srbijo, Črnogoro in Bolgarijo. Ta je najnovejša. Ravno te dni je od vseh velevlad priznanega kneza dobila, mladega, krasnega in junaškega Aleksandra I. Njegov ujec, ruski car, ga je v turške vojski k sebi pozval. Mladi junak se je hrabro boril pri prekoračenju Donava, pri napadu na Trnovo in Plevno, in tako vreden postal vladar biti deželi in narodu, kate-rega je sam pomagal izpod turškega jarma rešiti. Rуска vojska ostane v Bolgariji pa tudi v Rumeliji vsaj do 3. avg. t. l. Mesto Orenburg na Ruskem je grozen požar poškodil, pogorelo je blizo

1000 hramov. Turškemu sultanu je poslal ruski car pismo, v katerem mu ponuja zvezo proti sovražnikom. To nekam meri! Egiptovski vice-kralj se nikakor neče vkloniti Angležem in Francozom. Na Italijanskem rogovili Garibaldi čedalje bolj za osnivanje republike. To utegne kralja v boj zoper Avstrijo pripraviti, da odvrne inam nevarnost, ki jegovej kraljevskej časti žuga. Nemški katoličani obhajajo 1100letnico sv. Walburge v Eichstädtu prav sijajno. Francoski katoličani so se zadnji čas tako močno potegovali za svobodo poduka, tedaj za svoje katoliške šole, da bo jim sovražni minister in jud Ferry bržčas moral odstopiti. Ker so Angleži uže dovolj tepeni bili v Afganistanu in v Afriki, zato mislijo resno na mir. Jakub-Khanu so ponudili nepričakovano ugodnih pogojev miru. Tudi v Afriki so sklenoli divjake Zulu-Kafre pri miru pustiti v njihovih brlogih. To je prav modro od tepenih Angležev, grabežev!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.

(Dogoški iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XX. Na poti preko Vranduškega hriba srečali smo Slovence g. dr. Srneca, ki je čuval z majhno posadko ta kraj, da ostane miren in prost vsakojakih klatežev. Stanoval je v revnej džamiji, ki je bila spremenjena v klet, žitnico in kosarno. Postregel nam je s prav dobro črnino, da smo si zopet privezali dušo za dalje potovanje. Od Vranduka naprej je šlo močno navzdol, kakor poprej navzgor, da se je bilo bojati, da ne bi jeli konji in vozovi hrastov staviti. Vsled grapaste, bodečim kamenjem nasute ceste podrobila so se nam nektera kolesa, kar je marširanje sila zaviralo. Sedaj se je predi pripetila kaka nezgoda, sedaj zadi in popravljen še ta ni bila, cvilila so uže zopet tam kje v sredi po tri, četeri kolesa, da bi človek uglasil. Pri takih neprijetnih razmerah nas nij veselilo ogledovati zanimive okolice. A kedar bode lokomotiv mimo Vranduka žvižgal in švigal, vem za gotovo, da bode vsakteri potnik z veseljem opazoval iz mehkega sedeža ta divni, mični okraj, da bode stmel nad njegovo lepoto. Če pa človek vedno pod noge gledati mora, da ne treskne ob kako klado ali pečino tako, da bi se mu iz neba vse zvezde pred oči usipale, onda mu ni mar za drugi svet, naj je še tako zanimiv, mikaven, vabljev. Zavoljo potnih sitnob priklestili smo se le ob treh popoldne v prijazno Zenico. A bili se še nijsmo pridno iz vozov izdevali ter vlegli pod češpljina drevesa, ki so se šibila uže na pol dozorelega sadja, ko nam donese telegrafista glas, da moramo vrat na nos in nos na vrat marširati, ker potrebujejo v Sarajevu naše pomoči. Kaj početi? Potovali smo skoro ves ljubi dan, ali dan od včera opoldne nijsmo še toliko toplega v usta

vtekali, da bi šlo pod nohet, razun, če je kateri gredeč v kakem „hanu“ šalico črnega v sebe zlij. Zato nam nij smela živa duša zameriti, da smo si v Zenici ob enem zajutrek, obed in večerjo skuhali in da smo tamo tudi prenočili.

Zenica je kake četvrt ure proč od glavne ceste Brod-Sarajevske med visokimi hribi, v prav prijaznej in rodovitnej dolinici, ktero namakajo mnoge koristne rečice. Mestice se ne imenuje zastoj: zenica, ker odgovarja to imenovanje popolnoma naravskeje podobi te okolice. Prebivalci štejejo okolo 1200, izmed katerih bode kakih 200 katoliških in 250 grško-iztočnih kristijanov. Poslednji imajo prav siromašno cerkvico. Mohamedanskih bogomolnic je menda 5, kakor bi sodil po številu njihovih minaretov. Nekde sem čital, da so se pred 35. leti tukaj naselili dalmatinski Hrvatje in da se zato ta kraj tudi mala Dalmacija zove. Zemlja mora biti plodovita, ker sem po njivah opazil toliko lepe koruze, krompirja, fižola, graha, po vrtih pa raznovrstnega sadja kakor drobnih in debelih jabolk, okroglih in podolgovatih hrušek, belih in rdečih sliv, češpelj itd. Obiskal sem kat. župnika o. Jakoba Duič-a, ki prebiva s svojim pomočnikom Bilipom Dujmušićem v lesenej pa lično postavljenjej, snažnej hišici. Pohištvo je po našem priredjeno. Ob stenah so visele kaj lepe, umetno izdelane podobe sv. Jožefa, Marijo Device in drugih svetnikov, ki se slavijo posebno po Bosni p. sv. Jurija, sv. Elije, sv. Jovana. Cerkev, posvečena proroku Eliji je precej prostorna in zidana v slogu prvebnih, davnodobnih bazilik. Ravno so jo krovci pokrivali, ker njej je preteklo zimo debel sneg streho porušil. Ne daleč od nje stavili so nov živinski hlev, ker so prejšnjega turčini dne 28. julija hudomušno zažgali. Župnik mi je pobitega srca dopovedal o silnih britkostih, ktere so mu pripravili srboriti mohamedani pred vhomom avstrijske armade. Ves cerkveni denar so pograbili, zraven pa še oba duhovnika silo priganjali, da se bojujeta proti našim. Župnik se je posilnežem srečno umaknil, ne tako Bilip in pa grški pop Cir, ki sta morala z vstaši v Žepče. Tukaj pa sta natihoma pobegnula v Filipovičev takor, kteremu sta bila potem voditelja in tolmačitelja na potu čez Vrandak v Zeniško ravnico. Krščanski prebivalci so pozdravili Filipoviča v procesiji s cerkvenimi banderami. Za slovesni sprejem in gostoljubno postrežbo, ktero je župnik skazal našim vojakom, zahvalil mu se je osebno svitli cesar ob priliki dohoda bosanske deputacije v Beč in daroval 500 fl. za cerkvene potrebe. Za ta veledušni dar se je kupil zvon z napisom „dar Franje Josipa I. cerkvi katoličkoj u Zenici u vrime osvobodjenja Bosne“. Kakor sem zvedel, vršilo se je dne 23. februarja 1879 blagoslavljenje zvona v neizmerno in nepopisljivo veselje naroda, kterega je bilo cele trume od vseh vetrov privrelo. Od leta 1875 se nabaja v Zenici tudi katol. početna šola, ktero obiskuje blizo 50